

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Slovenskej republiky**, zastúpenej O., proti odporcovi **JUDr. J. Z., správcovi konkurznej podstaty úpadcu Z., akciová spoločnosť**, V., zastúpenému JUDr. P. P., advokátom v K., za účasti vedľajšej účastníčky na strane odporcu Českej republiky - M., so sídlom v P., Česká republika, zastúpenému JUDr. J. F., advokátkou v P., Česká republika, **o určenie neplatnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5 C 1078/1999, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Trenčíne z prejednávania a rozhodovania veci vedenej Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 19 Co 229/2007, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Emília Zimová **j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 19 Co 229/2007.

Sudcovia Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Stanislava Marková, JUDr. Gabriela Janáková, JUDr. Beáta Čupková, JUDr. Viera Škultétyová, JUDr. Alena Záhumenská, JUDr. Alena Radičová, Mgr. Zuzana Holúbková, JUDr. Erika Zajacová, JUDr. Oľga Lichnerová, JUDr. Alica Beňová, JUDr. Iveta Martináková, JUDr. Viera Hrnčárová, JUDr. Eva Vašková, JUDr. Juraj Florovič, Mgr. Peter Melicher, JUDr. Natália Čekanová, JUDr. Mária Prikrylová, JUDr. Darina Legerská, JUDr. Jozef Kutiš, JUDr. Stanislav Hájiček, JUDr. Dušan Ecker, JUDr. Jozef Meszáros, JUDr. Rastislav Vranka, JUDr. Elena Zaťková a JUDr. Jozef Janík **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 19 Co 229/2007.

O d ô v o d n e n i e

V rámci odvolacieho konania o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica z 23. apríla 2007 č. k. 5 C 1078/1999 - 862, ktorým súd určil neplatným prevod majetku štátu do majetku spoločnosti Z., a.s., po stanovení termínu odvolacieho pojednávania uplatnil odporca 28.06.2008 námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Krajského súdu v Trenčíne. Dôvodom námietky uviedol manipuláciu s vecou v rozpore so zákonom a s rozvrhom práce Krajského súdu v Trenčíne vedúcu k tomu, že JUDr. Emília Zimová nemôže byť zákonnou sudkyňou vo veci. Ním tvrdený dôvod o manipulácii s vecou pri jej pridelení videl v tom, že pri predchádzajúcom predložení veci odvolaciemu súdu dňa 09.07.2007 krajský súd prostredníctvom elektronickej podateľne prideleniu veci spisovú značku 19 Co 212/2007 a v súlade s rozvrhom práce vec bola pridelená senátu, ktorému predsedala JUDr. Beáta Čupková, ktorý senát vec vrátil Okresnému súdu Považská Bystrica prípisom bez meritórneho rozhodnutia z dôvodu predčasnosti. Po opätovnom predložení veci odvolaciemu súdu 13.08.2007, krajský súd prideleniu veci prostredníctvom elektronickej podateľne spisovú značku 19 Co 229/2007. Podľa rozvrhu práce predsedá senátu 19 Co v roku 2007 JUDr. Beáta Čupková. Predvolanie na pojednávanie, opatrené tou istou spisovou značkou, podpísala predsedníčka senátu JUDr. Emília Zimová, ktorá podľa rozvrhu práce predsedala v roku 2007 a predsedá v roku 2008 senátu 17 Co. Svoj názor odôvodnil ustanoveniami zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Rozvrhmi práce Krajského súdu v Trenčíne na roky 2007 a 2008. Podľa § 50 citovaného zákona a oboch uvedených rozvrhov práce, veci podľa predmetu konania sa pridávajú jednotlivým senátom a veci vybavené inak a znovu predložené na rozhodnutie o odvolaní sa zapisujú pod novou spisovou značkou do registra tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec inak vybavil. K prerozdeleniu vecí už pridelených môže prísť novým náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov, avšak v danom prípade neprišlo ani k jednej takejto zákonom predvídanej skutočnosti. Podľa odporcu úpravou rozvrhu práce na rok 2008 v bode 8. na strane 15 vo vzťahu k veciam prideleným na referovanie JUDr. Markovej v súvislosti s jej prechodom do iného senátu, sa obchádza zákonné ustanovenie o pridelení vecí senátu. Ďalším dôvodom uplatnenej námietky zaujatosti odporca uviedol pomer sudkyne JUDr. Emílie Zimovej k prejednávanej veci,

ktorý vyvodzoval zo skutočnosti, že spomínaná sudkyňa vec už rozhodovala ako sudkyňa Krajského súdu v Banskej Bystrici a senát uvedeného súdu pod jej predsedníctvom rozsudkom z 11.10.1995 sp. zn. 10 Co 2517/95 potvrdil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica z 03.02.1995 sp. zn. 5 C 47/94 – 264, ktorým súd určil neplatnosť prevodu majetku. Právne dôvody, ktoré vtedy posudzovali súdy oboch stupňov a ktoré ich viedli k záveru o neplatnosti právneho úkonu prevodu majetku zo štátu na Z., a.s., sú temer totožné a môžu viesť k tomu, že JUDr. Zimová vec posúdi rovnako aj pri súčasnom preskúmaní zákonnosti napadnutého rozsudku vo veci samej s rovnakým obsahom. Odporca vyslovil názor, že už samotná pochybnosť o sudcovej nezaujatosti založená objektívnou realitou, ktorou zrejme považoval predchádzajúce meritórne rozhodnutie JUDr. Zimovej v prejednávanej veci, ku ktorému posudzovanému právnemu vzťahu tým mala získať vzťah už pred súčasným pridelením predmetnej veci, nech je akokoľvek neopodstatnená, stačí narušiť neustrannosť súdu. Navrhol odňať vec Krajskému súdu v Trenčíne a prikázať ju inému krajskému súdu z dôvodu nutnej delegácie veci a v prípade, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nevytlúči sudcov Krajského súdu v Trenčíne z prejednávania a rozhodovania veci, navrhol vec prikázať inému súdu z dôvodu vhodnosti.

Vo vyjadrení k tejto námietke zaujatosti predsedníčka senátu 17 Co Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Emília Zimová oznámila skutočnosť, pre ktorú by mala byť vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci, ktorou označila zásah do jej profesionálnej cti podozreniami obsiahnutými v námietke zaujatosti. Uviedla, že predmetnú vec pojednávala ako predsedníčka senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici pred zrušením pôvodného rozsudku Najvyšším súdom Slovenskej republiky. K účastníkom konania nemala žiadny vzťah a ani žiadny záujem na prejednávanej veci.

Vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o vylúčení sudcov Krajského súdu v Trenčíne dňa 22.09.2008 predseda uvedeného súdu, JUDr. Jozef Kutiš, pretože podľa jeho názoru niet dôvodu pochybovať o nezaujatosti JUDr. Emílie Zimovej v predmetnej veci.

Z vyjadrenia sudcov občianskoprávneho kolégia, správneho kolégia, obchodného kolégia a trestného kolégia Krajského súdu v Trenčíne vyplýva, že nemajú vzťah k veci, ani účastníkom

konania, resp. právnym zástupcom účastníkov konania, a ani sa necítia zaujatými.

Podľa § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Vylúčenie sudcu nastáva priamo zo zákona a nie až výkonom nadriadeného súdu. Preto tiež má sudca oznamovaciu povinnosť o svojom vylúčení (§ 15 O. s. p.).

Nestrannosť sudcu v konaní sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom a právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Takto úzko ponímaná kategória nestrannosti by však nenašla v praxi uplatnenie bez jej vyjadrenia aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994).

Z tohto pohľadu dôjde k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom je založený na zaujatosti skutočne preukázanej, ale rovnako, i keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti. Z uvedeného dôvodu je preto pri skúmaní zaujatosti nutné vychádzať aj

z právneho rozboru skutočností, ktoré k pochybnostiam o nestrannosti sudcu vedú. Nie je možné uspokojiť sa iba so subjektívnym hodnotením sudcu o jeho nestrannosti (t. j. s jeho vyjadrením v tom zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý). Rozhodujúce je aj hľadisko objektívne, v rámci ktorého sa skúma existencia objektívnych skutočností spochybňujúcich nestrannosť sudcu v očiach strán a verejnosti.

V predmetnom prípade sa sudkyňa, predsedníčka senátu 17 Co Krajského súdu v Trenčíne, JUDr. Emília Zimová sama vyjadrila, že vzhľadom na podozrenia obsiahnuté v námietke zaujatosti uplatnenej odporcom, ktoré zasiahli do jej profesionálnej cti, sa cíti byť zaujatá a požiadala o vylúčenie z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. Je teda evidentné, že sudkyňa sama má pochybnosti o svojej nestrannosti vo veci. Ak totiž odporca tvrdil, že ním namietaná sudkyňa rozhodovala už vo veci meritórne, ktorú skutočnosť potvrdila aj samotná sudkyňa a vyplýva aj z obsahu spisu v prejednávanej veci a týmto rozhodnutím mala získať vzťah k preskúmvanej veci, bez ohľadu na skutočnosť, že zákon vytvorenie vzťahu k veci nepredpokladá v prípade viacerých rozhodnutí sudcu v jedinej veci (napr. po viacnásobnom zrušení veci) a že nie je zákonnou sudkyňou, pretože nie je predsedníčkou senátu 19 Co, ktorému bola vec pôvodne i po opätovnom predložení veci odvolaciemu súdu predložená, bez ohľadu na predloženie tejto veci jej senátu v súlade s rozvrhom práce na rok 2008, ide o objektívne dané skutočnosti, ktoré sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o pomere sudcu k účastníkovi konania. I keď sudca v zmysle § 2 ods. 2 zákona číslo 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom, nemožno sudcu nútiť prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej jeho subjektívne vnútorné presvedčenie založené na objektívnej skutočnosti - invektívach uvedených v námietke zaujatosti odporcu, sa prejavilo v pocite zaujatosti voči účastníkovi, ktorý voči nej podozrenia smeroval a tým k subjektívnemu naplneniu ustanovenia § 14 ods. 1 O. s. p. Navyiac, keď podozrenia sú takej intenzity, že boli schopné vyvolať sudkyňou prezentovaný vnútorný psychický subjektívny stav. Daný vzťah sudkyne k účastníkovi konania nemožno považovať za neutrálny, keď jeho povaha sama osebe vzbudzuje pochybnosti o sudcovskej nezávislosti. U sudkyne JUDr. Emílie Zimovej zavážilo jej subjektívne presvedčenie, že existuje

pochybnosť o jej objektívnom pohľade na vec a možné rozhodovanie o nej odôvodnené zásahom do jej profesionálnej cti sudkyne vyvolanom odporcom. Nadriadený súd musel vychádzať z istej korektnosti hodnotiacej sa sudkyne, do ktorej zahrnula aj vzťah možného, teda toho, čo by mohlo byť podľa vlastných skúseností následne spochybnené v jej rozhodovacej činnosti, preto jej bola priznaná rozumná relevancia aj zo strany nadriadeného súdu a z tohto dôvodu bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky, po zohľadnení tejto skutočnosti, dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o vzťah predpokladaný v ustanovení § 14 ods. 1 O. s. p. rozhodol tak, že uvedenú sudkyňu, predsedníčku senátu 17 Co Krajského súdu v Trenčíne, vylúčil z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Pri skúmaní subjektívneho aspektu zaujatosti sudcov odvolacieho súdu (okrem JUDr. Emílie Zimovej), vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyjadrení týchto sudcov, ktorí sa necítia byť vo veci zaujatí. Pri posudzovaní objektívneho hľadiska zaujatosti sa nadriadený súd zaoberal námietkami odporcu, ktorými odôvodňoval neobjektívnosť zákonných sudcov a dospel k záveru, že tieto sú neopodstatnené a nie sú spôsobilé spochybniť objektivnosť sudcov odvolacieho súdu pri prejednávaní a rozhodovaní veci. Dôvodom spôsobilým privodiť vznik pochybnosti o zaujatosti namietaných sudcov nemôže byť skutočnosť, že vec po opätovnom predložení odvolaciemu súdu po predchádzajúcom vrátení veci okresnému súdu prípisom, i keď bola predložená senátu 19 Co, podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Trenčíne napokon bola pridelená senátu 17 Co, ktorá skutočnosť však nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci, pokiaľ vec senátu 17 Co bola pridelená v súlade so zákonom a s rozvrhom práce uvedeného krajského súdu na konanie a rozhodovanie o prejednáwanej veci, o ktorý prípad ide aj v preskúmvanej veci. Možno preto dospieť k záveru, že aj dôvod zaujatosti sudcov spočívajúci v nejasnom pridelovaní predmetnej veci uplatnený odporcom nie je reálne existujúcim.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhlúčil z prejednávania veci sudcov Krajského súdu v Trenčíne (ktorí sa necítia byť zaujatí) z dôvodu, že u nich absentuje priamy vzťah k veci alebo účastníkom, resp. právnym zástupcom účastníkov, a z dôvodu, že u nich absentuje aj subjektívny

vnútorný pocit, ktorý by im znemožňoval vo veci nestranné rozhodnúť.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že odporca v námietke zaujatosti neuviedol žiadny zákonom uznaný dôvod zaujatosti (§ 14 ods. 1 O. s. p.), na základe ktorého by mohla byť spochybnená nestrannosť sudcov Krajského súdu v Trenčíne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto vznesenej námietke zaujatosti nevyhovel a rozhodol tak, že vo výroku uznesenia označení sudcovia Krajského súdu v Trenčíne nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Keďže sudcovia Krajského súdu v Trenčíne, okrem JUDr. Emílie Zimovej, neboli vylúčení z prejednávania a rozhodovania prejednávanej veci, neprichádza do úvahy delegácia veci na iný krajský súd z dôvodu nutnosti v zmysle § 12 ods. 1 O. s. p. O delegácii vhodnej podľa § 12 ods. 2 O. s. p. nebolo možné rozhodovať, pretože dôvody delegácie videl odporca výlučne v okolnostiach týkajúcich sa delegácie nutnej a zo spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by snád' mohli viesť k delegácii vhodnej, pretože odporca neuviedol dôvod vhodnej delegácie a ani krajský súd, na ktorý by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. októbra 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

